

21-24 LISTOPADA 2023

XXIX FESTIWAL FORM DOKUMENTALNYCH

NURT

ZANURZ SIĘ W NURT DOKUMENTU

w w w . f e s t i w a l n u r t . p l

KIELECKIE CENTRUM KULTURY

XXIX

FESTIWAL

FORM

DOKUMENTALNYCH

NURT

21-24 LISTOPADA 2023

KIELECKIE CENTRUM KULTURY

PROGRAM

21 LISTOPADA

POKAZY KONKURSOWE

POKAZ I

9:00 - 11:30

NASZA ARKADIA

1. „WOJOWNICY SIŁ ŚWIATŁA” - REŻ. RADOMIR CZARNECKI

reportaż z ukraińskiego frontu, eksponujący w bardzo osobistych wyznaniach zagranicznych ochotników świadomość konieczności walki całego cywilizowanego świata z dojmującym złem rosyjskiej agresji.

2. „ULICE ARKADII” - REŻ. MAGDALENA ZAMBRZYCKA

wstrząsający zapis filmowy świadomości kilku uchodźców z Bliskiego Wschodu, odczuwających bardzo dotkliwie swą absolutną obcość bytowania wśród dobrodziejstw europejskich metropolii.

3. „DO OSTATNIEJ KROPLI” - REŻ. EWA EWART

wzorowy w swojej światowej egzemplifikacji dokument walki czujących odpowiedzialność za los kuli ziemskiej środowisk wielu krajów, podejmujących wysiłek ocalenia czystości życiodajnej wody.

DUŻA SCENA KCK

WSTĘP WOLNY

POKAZ II

12:30 - 14:30

SENSY ŻYCIA

4. „DOM RÓŻY” - REŻ. MONIKA MELEŃ

wnikliwa filmowa opowieść o motywacjach poszczególnych par rodzicielskich, decydujących się na umieszczenie swego upośledzonego dziecka w fantastycznie prowadzonym domu rodzinnym, stwarzającym szansę codziennego społecznego kontaktu skazanego na samotność chorego.

5. „KONIKI NA BIEGUNACH” - REŻ. MARCIN LESISZ

niecodzienny dokument zbawczej autoterapii przez niebanalnie samo-kreującą się sztukę.

6. „BRAT” - REŻ. JAN GĘBSKI

filmowy zapis heroicznych poświęceń niepełnosprawnego dla codziennej pielęgnacji umierającego brata.

7. „ŻYCIE PO...” - REŻ. WOJCIECH KRÓLIKOWSKI

dokumentalne odkrycie ceny psychicznego ciężaru przeżyć górniczego ratownika.

MAŁA SCENA KCK

WSTĘP WOLNY

POKAZ III
17:00 - 19:00
KOLORY SZTUKI

8. „KOLOR CISZY” - REŻ. PIOTR GABLER

bardzo osobisty autorski zapis dokumentalny ukształtowania samego siebie jako artysty malarza, którego twórczość wyrosła z ciszy... covidowego odosobnienia.

9. „KRÓLESTWO NAD BIEBRZĄ” - REŻ. BEATA HYŻY-CZOŁPIŃSKA

reportaż o sztuce trudnego wyboru miejsca życiowej egzystencji, która pozwoliła artyście na wymarzoną wolność bycia twórcy.

10. „JERZY NOWOSIELSKI: MIĘDZY WSCHODEM A ZACHODEM” - REŻ. BEATA KAMIŃSKA

próba dokumentalnej summy twórczości malarskiego mistrza na przykładzie jego monumentalnych prac sakralnych.

11. „Z MUZYKĄ PRZEZ ŻYCIE” - REŻ. ALEKSANDRA GRONEK - PIOTROWSKA

zapis wyznania artystyczno-życiowego znakomitej kompozytorki Katarzyny Gärtner w czasie jej 80. Urodzin.

MAŁA SCENA KCK
WSTĘP WOLNY

21 LISTOPADA - GODZ. 20:00

POKAZ OTWARCIA FESTIWALU FORM DOKUMENTALNYCH NURT 2023

„W NATURZE POLSKIEJ JEST JAKIŚ BŁĄD...” - reż. Krzysztof Miklaszewski

Zrealizowany w 75- rocznicę śmierci bohatera pierwszy polski film dokumentalny (właściwie: dokument filmowy fabularyzowany) o Włodzimierzu Tetmajerze [1861 - 1923] - malarzu i grafiku, jednym z czołowych twórców Młodej Polski, przyrodnim bracie poety Kazimierza Przerwy - Tetmajera, uwiecznionym przez Stanisława Wyspiańskiego w „Weselu” w postaci Gospodarza. Włodzimierz bowiem poślubiwszy chłopkę - Annę Mikołajczykówną, córkę majątnego rolnika z podkrakowskich Bronowic, osiadł tam na stałe, stając się wzorem dla mieszanych małżeństw inteligentko - chłopskich przełomu wieków (m.in. dla Lucjana Rydla, którego wesele przedstawił w swym narodowym dramacie Stanisław Wyspiański).

Ambicją reżysera filmu - Krzysztofa Miklaszewskiego - stała się konieczność weryfikacji prezentacji Tetmajera w „Weselu” przez Wyspiańskiego. Włodzimierz Tetmajer nie był wcale bowiem <ospałym inteligentem> niezdolnym do narodowo - niepodległościowego czynu. Wręcz przeciwnie: jego praca u wiejskich podstaw kształtowała oblicze patriotycznego ruchu ludowego, tworzonego na wsi polskiej przez Stronnictwo Ludowe z Wincentym Witosem i PPS inspirowany przez Józefa Piłsudskiego, a ukołochanie rodzinnego kraju nakazało mu skutecznie zabiegać w Parlamencie Austriackim, do którego był polskim posłem, o odrodzenie naszej państwowości.

Dlatego tytuł filmu, cytujący wyznanie Włodzimierza, którego rodacy - po odzyskaniu niepodległości - nie obdarzyli poselskim zaufaniem w pierwszych wyborach do polskiego Sejmu, zabrzmieć musi bardzo gorzko, choć w pełni... prawdziwie. Ta smutna prawda o polskim charakterze zabrzmiała przejmująco dzięki aktorskim kreacjom.

Jacka Stramę, któremu reżyser powierzył w pełni odbrązawiającą postać - rolę Włodzimierza Tetmajera, w jego tak potrzebnym artystycznym trudzie wsparli znakomicie: i Dorota Segda [jako atrakcyjna żona Włodzimierza - Anna], i Jerzy Sagan [w podwójnej partii: Wernyhory - Witosa], i Zygmunt Józefczak [Stanisław Wyspiański], i Andrzej Kozak [jako <prawdziwy> Lucjan Rydel, ale - jednocześnie - Poeta z <Wesela>] i wreszcie - bardzo przekonujący Tadeusz Malak [Józef Piłsudski].

W tych reżyserskich staraniach o przywrócenie historii prawdziwego wizerunku Włodzimierza bardzo pomogły też dzieci Włodzimierza: syn - Tadeusz - legionista i najmłodsza - ukochana córka -

Krystyna, a także wnuczka - Anna. Udało im się bowiem przejmująco nakreślić portret Ojca i Dziadka - Artysty i Patrioty zarazem.

Dziś w listopadzie 2023 - w roku jubileuszowym - 100.lecia urodzin Włodzimierza Tetmajera - film Miklaszewskiego z tych wszystkich powodów wydaje się godnym przypomnienia i popularyzacji.

MAŁA SCENA WSTĘP WOLNY

22 LISTOPADA

POKAZY KONKURSOWE POKAZ IV 9:00 - 11:30 SILENT LOVE

12. „STAROŚĆ JEST GORSZA OD FASZYZMU” - REŻ. MARCO WOJCIECHOWSKI

zapis filmowy trudnej opieki nad rodzicami kochającej córki , która potrafi znieść utrwalone na starość nałogi własnej matki.

13. „KIOSK” - REŻ. DANIEL STOPA

dokument rodzinnej miłości , rozgrywający się w scenerii kiosku z gazetami , a wydobywający trud młodej kobiety, próbującej w ferworze wspólnej pracy ocalić sens życia zdołowanej przez męża-kryminalistkę teściowej.

14. „SILENT LOVE” - REŻ. MAREK KOZAKIEWICZ

próba filmowego dokumentu podwójnej walki młodej ambitnej kobiety usiłującej w trudnym środowisku wiejskim pogodzić swą lesbijską miłość z obowiązkiem opieki nad osieroconym niepełnoletnim bratem.

15. „GRUBE MURY DOMU W CZERNIKACH” - REŻ. JAKUB DRECZKA

reportaż o wstrząsającej zbrodni rodzinnej ojca-zboczeńca i udanej próbie ocalenia jednej z córek

MAŁA SCENA KCK WSTĘP WOLNY

POKAZ V 12:30 - 14:30 NOWE ŻYCIE

16. „ZAWSZE ŚWIEŻY PIENIĄDZ” - REŻ. KRZYSZTOF TALCZEWSKI

nawiązująca do najlepszych tradycji polskiego dokumentu dokumentalna wiwisekcja przemian polskiej rzeczywistości na przykładzie najbardziej popularnego i zakorzenionego w Warszawie bazaru handlowego

17. „NOWE ŻYCIE” - REŻ. PAULINA IBEK

niekonwencjonalna prezentacja losów rozproszonej po świecie polskiej społeczności Romów , przybyłych do swej ojczyzny , by uczestniczyć w ostatniej drodze życiowej nestorki tarnowskiego rodu.

MAŁA SCENA KCK WSTĘP WOLNY

POKAZ VI
17:00 - 19:00
SIŁA KŁAMSTWA

18. „OPERACJA KRYPTONIM „JASZCZURKA” - REŻ. MACIEJ DUDA, ŁUKASZ RUCIŃSKI
reportaż o porażającej sile politycznej inwigilacji , możliwej także w polskiej rzeczywistości dzięki rozwojowi techniki medialnej.

19. „SIŁA KŁAMSTWA” - REŻ. PIOTR ŚWIERCZEK
niesłychanie rzetelna i drobiazgowa dokumentalna weryfikacja katastrofy smoleńskiej 2010 - wydarzenia , którego polityczne skutki pokutują w naszym kraju do chwili obecnej.

MAŁA SCENA KCK

20:00
WIECZÓR SPECJALNY:
WSPOMNIENIE GRZEGORZA KRÓLIKIEWICZA I POKAZ ODNOWIONEJ CYFROWO WERSJI
FILMU „TAŃCZĄCY JASTRZĄB”.

Wieczór organizowany wspólnie z Filmoteką Narodową - Instytutem Audiowizualnym

PROWADZENIE: PIOTR KLETOWSKI

MAŁA SCENA KCK
WSTĘP WOLNY

23 LISTOPADA

POKAZY KONKURSOWE
POKAZ VII
9:00 - 11:30
OKRUTNE NIESPODZIANKI HISTORII

20.„POKOJÓWKA” - REŻ. RAFAŁ BRYLL
dokumentalny obraz obozowej zbrodni , opowiedzianej z punktu widzenia więźniarskiej prominentki.

21.„KILOF ZAMIAST KARABINU” - REŻ. ALEKSANDRA FUDALA
rzetelny, bo wielogłosowy, dokument o ideologicznych represjach komunistycznej władzy , eliminującej z życia „podejrzany klasowo element”, <zapędzony> do niewolniczej pracy w socjalistycznych kopalniach.

22.„WAGNEROWCY. NAJEMNICY PUTINA” - REŻ. EWA GALICA
filmowa anatomia narodzin najbardziej zbrodniczej grupy rosyjskiego okupanta w agresji na Ukrainę.

DUŻA SCENA KCK
WSTĘP WOLNY

POKAZ VIII

12:30 - 14:30

POZOSTAĆ CZŁOWIEKIEM

23. „POZOSTAĆ CZŁOWIEKIEM” - REŻ. TOMASZ PORĘBSKI

reportaż ukazujący próby amatorskiego teatryku z udziałem osób bezdomnych i społecznie odrzuconych, którym udział w tworzeniu widowisk teatralnych zapewnia powrót do normalnego życia.

24. „CZŁOWIEK Z ODPADAJĄCYM UCHEM” - REŻ. JĘDRZEJ KOCJAN

wstrząsająca dokumentacja filmowa, rekonstruująca tragedię młodego, wstępującego w życie aktora, któremu skuteczność heroicznej walki ze swoim upośledzeniem przerwała śmierć jako skutek społecznej nietolerancji.

25. „PRZYKAZANIE MIŁOŚCI. HISTORIA RODZINY ULMÓW” - REŻ. MARTA PIETRASIEWICZ

poruszająca w swojej dokumentalnej penetracji historia ocalenia rodziny żydowskiej przez bohater-skich polskich chłopów, którzy zapłacili za ten czyn swym życiem.

26. „WSZYSTKO O MOIM PAŃSTWIE” - REŻ. PIOTR JACOŃ

filmowa, bardzo potrzebna dla zwalczania społecznych stereotypów fałszywych uprzedzeń i negacji, rejestracja procesu dochodzenia do sądowego usankcjonowania zmiany płci.

MAŁA SCENA KCK

WSTĘP WOLNY

POKAZ IX

17:00 - 19:00

POLSKIE PARADOKSY

27. „POLSKIE SERCE JEROZOLIMY” - REŻ. ANDRZEJ MACHNOWSKI

niespodzianka dokumentalna w postaci dobrze udokumentowanego zapisu wieloletniej polskiej obecności w ... Jerozolimie.

28. „PARADOKS WEDŁUG LEOPOLDA RENE NOWAKA” - REŻ. KAZIMIERZ J. BIHUN

iskrząca dowcipem i intelektualnym dystansem gawęda dokumentalna scenarzysty, reżysera i aktora <drugiego planu>, obecnego fizycznie i artystycznie na niemal wszystkich <kultowych> planach polskiego filmu.

29. „STALOWA - KAWAŁEK BRUKU WYSTARCZY” - REŻ. PAWEŁ ZAWADZKI

niecodzienna, bo zrealizowana w formie musicalowej, impresja o życiu mieszkańców warszawskiej Pragi.

30. „FILM O FILMIE W RAMACH FILMU” - REŻ. DAMIAN MILETIĆ, JAKUB KOSATKA

przewrotny dowcip filmowy zawodowych debiutantów, rysujący dystans do wszelkich form kinowej produkcji.

MAŁA SCENA KCK

WSTĘP WOLNY

20:00

WIECZÓR SPECJALNY:

PERŁY POLSKIEGO DOKUMENTU

Pokaz wyjątkowych produkcji dokumentalnych, stanowiących kanon polskiego kina dokumentalnego. Wieczór organizowany wspólnie z Filtoteką Narodową - Instytutem Audiowizualnym.

MAŁA SCENA KCK

WSTĘP WOLNY

24 LISTOPADA

8:00

**POKAZ PRODUKCJI ANIMOWANYCH DLA DZIECI
ZE STUDIA SE-MA-FOR**

Mała Scena

WSTĘP WOLNY

9:00

POKAZ PRODUKCJI ANIMOWANYCH DLA DZIECI Ze STUDIA MINIATUR FILMOWYCH

Mała Scena

WSTĘP WOLNY

10:15

WARSZTATY Z KRZYSZTOFEM MIKLASZEWSKIM

„JAK OPOWIADAĆ O TWÓRCY (NIEMAL) ZAPOMNIANYM”

na przykładzie filmu

„W NATURZE POLSKIEJ JEST JAKIŚ BŁĄD” o Władysławie Tetmajerze

Mała Scena

WSTĘP WOLNY

13:00

FILMOWE ODKRYCIA MARII MALATYŃSKIEJ

„W IMIĘ NAJWYŻSZYCH WARTOŚCI” - REŻ. PIOTR AUGUSTYNEK, KRZYSZTOF RIDAN

Powrót do czasu zaprzeszczonego

Moje tegoroczne „Odkrycie Filmowe”, to obraz o niespodziewanie pompatycznym tytule: „W imię najwyższych wartości”. Nawet, jeśli ktoś podejrzliwie odnosi się do patosu, to jednak może powinien zainteresować się takim nazwaniem filmu. Bo może tu rzeczywiście chodzi o wartości najwyższe, albo i takie, które z różnych przyczyn mogły być, lub może są niewygodne?

Ten film wspaniale wpisuje się w taką wątpliwość. Jest bowiem opowieścią o słynnej rodzinie Bobów, czyli, dokładniej o niezwykłych rodzicach, którzy świadomie nie posyłali swoich dzieci do szkoły, mimo obowiązku kształcenia szkolnego, ale zapewnili im tzw. edukację domową. Dzisiaj znamy takie sytuacje. Tylko, że rodzice, o których chodzi, prawdziwi prekursorzy tematu, kształcili czwórkę swoich dzieci w latach pięćdziesiątych XX wieku, czyli w najgorszym okresie stalinowskim, w którym panowała pełna indoktrynacja socjalistyczna, a każda szkoła wychowywała dzieci w ściśle określonym duchu. Rzecz działa się w Polsce, w Kozach, w tzw. pałacyku Czeczów, gdzie rodzina mieszkała, a więc i gołym okiem było widać, że nie jest to „normalna” robotniczo-chłopska sytuacja. Od początku było więc wiadomo, że jest to jakieś wydarzenie szczególne, ale też akt pełnej ideologicznej świadomości i kolosalnej odwagi. Nic więc dziwnego, że ten jednoznacznie określony czas akcji czynił całą sytuację nawet dla samej rodziny niebezpieczną: rewizje, aresztowania, rozmaite naciski polityczne itd. Wszystko to zobaczymy na ekranie. Ale odkryciem i wspaniałym zrządzeniem losu jest to, że ta rodzina istnieje. Nawet Matka, wszechstronnie wykształcona, która była jedyną nauczycielką niemal wszystkich przedmiotów szkolnych dla swoich dzieci żyje, ma w tej chwili 102 lata i film od niej i jej

wspomnień się zaczyna. Matka jeździ zresztą na wszystkie spotkania Rodziny z publicznością i jest dzisiaj żywą legendą tamtych działań. Bo rodzina, ożywiona tym filmem, przywrócona do pamięci, jakby stworzona na nowo, spotyka się z różnymi środowiskami, jest żywym świadectwem tamtego czasu, sobą, swoim wykształceniem, swoją świadomością świadczy o sprawie. Teraz mają zresztą nie tylko film o sobie. Mają też książkę, mają rozmaite audycje. Żyją na nowo.

I to wszystko zapoczątkował film. To ich nowe życie staje się coraz bardziej intensywne. Stali się niespodziewanie fenomenem nie tylko czasu, który przecież minął, ale i, być może, znakiem potrzeb poważnego myślenia o prawdziwej, świadomej i odpowiedzialnej edukacji.

Reżyser tego filmu, Piotr Augustynek, dawny pracownik Telewizji Kraków odkrył tamten ich świat. We współpracy z montażystą i autorem muzyki, Krzysztofem Ridanem, zbudował nowy-stary świat. Odtworzył rzeczywistość już po trosze zapomnianą, ożywił czas i ludzi, tchnął prawdziwe życie we wspomnienia i utkał ten film z takich „autentycznych” sytuacji, że trudno zobaczyć gdzie kończy się dokument, a zaczyna inscenizacja. Jednolitość obrazu, świadomość każdej materii, wejście w sam środek świata, emocji, zdarzeń tworzy podróż tak sugestywną i tak wciągającą, że nie chce się z tego wyjść. Jest to więc dla mnie także odkrycie formalne, warsztatowe. A, że przy tej okazji kołaczą się w myśli jakieś zapomniane, prawdziwie patriotyczne cytaty, jak np. „Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie” - to tylko wzbogaca ten film. I budzi nostalgiczną potrzebę wyjścia z dzisiejszych, wiecznie psutych czyli reformowanych szkół. Bo wszakże ... „Takie będą Rzeczypospolite...” Bardzo zapraszam Państwa na ten niezwykły i niespodziewanie głęboki film!

MAŁA SCENA KCK WSTĘP WOLNY

18:00

GALA FINAŁOWA

XXIX FESTIWALU FORM DOKUMENTALNYCH NURT 2023

- PODSUMOWANIE
- WRĘCZENIE NAGRÓD I WYRÓŻNIEŃ
- POKAZ SPECJALNY

MAŁA SCENA KCK WSTĘP WOLNY

**REZERWACJA MIEJSC:
TEL. 41 36-76-711 w. 274
Mail: impresariat@kck.com.pl**